

ความเป็นมา

สืบเนื่องจากทั่วโลกได้ตระหนักและมีความพยายามในการการอนุรักษ์ทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมของโลก เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน อันจะมีผลสืบเนื่องไปถึงความมั่นคงทางอาหารสำหรับประชากรของโลก องค์การระหว่างประเทศหลายหน่วยงานจึงได้เริ่มเรียกร้องให้มีการดำเนินการในเรื่องนี้อย่างเป็นทางการ

องค์การอาหารแห่งสหประชาชาติ (FAO) เป็นองค์การหนึ่งที่ตั้งใจให้ความสำคัญในเรื่องนี้ โดยได้กำหนด แผนปฏิบัติการระหว่างประเทศ (International Plan of Action : IPOA) ในเรื่องต่าง ๆ ที่เห็นว่ามีมีความจำเป็นเร่งด่วน ได้แก่ IPOA for Reduction of Incidental Catch of Sea Birds in Longline Fisheries (IPOA-Sea birds), IPOA for Conservation and Management of Sharks (IPOA-sharks), IPOA of Management for Fishing Capacity (IPOA-Capacity) และ IPOA to prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing (IPOA-IUU) ก็เป็นแผนปฏิบัติการหนึ่งที่ FAO ได้กำหนดขึ้นตั้งแต่ปี 2001 ซึ่งแผนปฏิบัติการเหล่านี้ใช้เป็นเครื่องมือให้แก่ทุกประเทศในโลกได้นำไปใช้ปฏิบัติในประเทศและภูมิภาคของตน ซึ่งหลายประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ได้พิจารณานำไปปรับใช้ในระดับภูมิภาคและประเทศของตนบ้างแล้ว สำหรับประเทศไทยยังอยู่ระหว่างดำเนินการเพื่อจัดทำ IPOA-IUU แต่ยังไม่แล้วเสร็จ

IPOA-IUU เป็นแผนปฏิบัติการให้แก่รัฐและทุกประเทศนำไปปรับใช้ บนพื้นฐานความสมัครใจ มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกัน ต่อต้านและขจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม โดยกำหนดมาตรการที่มีประสิทธิภาพ และโปร่งใสให้แก่แต่ละประเทศรวมทั้งองค์การบริหารจัดการประมงในภูมิภาคต่าง ๆ นำไปปฏิบัติ มาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นภายใต้แผนปฏิบัติการนี้ มุ่งเน้นในเรื่องมาตรการสำหรับรัฐเจ้าของธง (Flag State Measures) รัฐท่าเรือ (Port State Measures) รัฐชายฝั่งเจ้าของทรัพยากร (Coastal State Measures) มาตรการที่เกี่ยวข้องของในด้านการค้าระหว่างประเทศ (Internationally Agreed Marketing-Related Measures)

Flag State Measures

รัฐเจ้าของธงต้องดำเนินการจดทะเบียนเรือประมงที่ซังกงของตนทุกลำ โดยให้มีระบบการ

จดทะเบียน พัก หรือถอนทะเบียนอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ต้องเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเรือประมง และการทำประมงของเรือดังกล่าวไว้อย่างครบถ้วน มีระบบการออกใบอนุญาตการทำประมง การพัก และถอนใบอนุญาตทำการประมง ระบบ VMS เพื่อตรวจสอบ ติดตามการทำประมงของเรือเหล่านั้น มีการให้รายงานข้อมูลการทำประมงด้วย

Port State Measures

รัฐท่าเรือควรกำหนดมาตรการให้สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศในการควบคุมเรือประมงเข้าเทียบท่า ต้องมีระบบตรวจสอบหลักฐานการทำประมงของเรือประมงหรือสินค้าประมงมาจากการทำประมง IUU หรือไม่ และต้องปฏิเสธการนำเข้าสินค้าประมงจากเรือประมง IUU หรือที่เกี่ยวข้องกับการทำประมง IUU รัฐท่าเรือควรมีระบบการตรวจสอบและเก็บข้อมูลเรือประมง และไม่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน การดำเนินการต่าง ๆ ของเรือประมง IUU เหล่านี้ เช่น การเติมน้ำมัน เสีียง การเข้าท่าขนถ่ายสัตว์น้ำ ที่ท่าเรือของรัฐตน นอกจากนี้ควรแจ้งไปยังรัฐเจ้าของธงด้วย

Coastal State Measures

ให้รัฐชายฝั่ง เจ้าของทรัพยากรปฏิบัติและดำเนินการตามกฎหมายทะเล 1982 ในเรื่องของการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด โดยควรกำหนดมาตรการป้องกัน IUU Fishing โดยควรปรับปรุงกฎหมายภายในให้สอดคล้องและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น วางระเบียบการทำประมงภายในรัฐตน มีระบบ MCS เพื่อตรวจสอบการทำประมงในน่านน้ำอธิปไตย มีระบบป้องกันและลงโทษการทำประมง IUU

Internationally Agreed Marketing-Related Measures

รัฐควรดำเนินการสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศในการป้องกัน IUU โดยป้องกันมิให้สินค้าประมงจากการประมง IUU เข้าสู่ตลาดค้าขายและขึ้นท่าได้ รัฐควรให้ความร่วมมือกับ RFMOs ที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินมาตรการด้านการค้าในการต่อต้าน IUU โดยให้สอดคล้องกับกฎระเบียบของ WTO มาตรการด้านการค้าเพื่อต่อต้าน IUU รวมถึงควรกำหนดให้สินค้าผ่านการรับรองหรือมีเอกสารการจับสัตว์น้ำแนบ โดยเอกสารที่กำหนดควรเป็นที่ยอมรับและควรพัฒนาให้ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อมีประสิทธิภาพและไม่เป็นอุปสรรคทางการค้า ควรมีมาตรการการห้ามและควบคุมการนำเข้า-ส่งออกสินค้า IUU รัฐควรปรับปรุงระบบตลาดในประเทศตนเพื่อสามารถสืบย้อนกลับถึงที่มาของสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ หากจำเป็นอาจต้องกำหนดมาตรการทางการค้าเฉพาะชนิดสัตว์น้ำเพื่อต่อต้าน IUU Fishing รัฐควรใช้ระบบรหัสสินค้าซึ่งเป็นที่ยอมรับกันเพื่อช่วยสนับสนุนการดำเนินการตาม IPOA

ประชาคมยุโรปได้สนับสนุนมาตรการต่าง ๆ ของ IPOA-IUU นี้ จวบจนปัจจุบันพบว่าการป้องกัน การต่อต้านและการขจัด IUU โดยมาตรการภายใต้แผนปฏิบัติการ Flag State, Port State และ Coastal State ดังกล่าวยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ส่วนหนึ่งเนื่องจากการดำเนินการตามความสมัครใจ ปัจจุบันการทำประมง IUU ยังคงมีอยู่และมีการค้าขายสินค้าประมงที่ได้จากการประมง IUU อยู่ทั่วโลก สหภาพยุโรปจึงได้นำมาตรการทางด้านการค้ามาเป็นเครื่องมือในการควบคุมสินค้าประมง IUU ไม่ให้เข้าสู่ตลาดประชาคมยุโรป ซึ่งเป็นตลาดใหญ่ของสินค้าประมงโลก อันจะเป็นการป้องกัน ยับยั้งและขจัดการประมง IUU ได้ระดับหนึ่ง ซึ่งคาดหวังว่าเมื่อประเทศต่าง ๆ มีการบริหารจัดการการทำประมงให้ถูกต้อง และมีระบบการตรวจสอบและควบคุมการทำประมงของตน ระบบนี้จะขยายและช่วยป้องกัน และกำจัดการทำประมง IUU ให้หมดไปได้

เหตุผลการออกระเบียบ

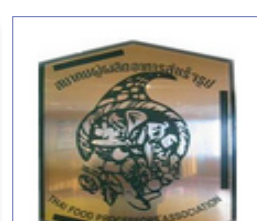
การทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated (IUU) Fishing) ถือเป็นภัยร้ายแรงต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมทางทะเล คณะกรรมาธิการยุโรป ได้พยายามต่อสู้กับการประมงแบบ IUU fishing มาเป็นเวลานาน แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จ สถิติโดยภาพรวมแสดงให้เห็นว่าการทำประมงแบบ IUU ทั่วโลก มีมูลค่าถึงประมาณ 10,000 ล้านดอลลาร์/ปี ซึ่งสามารถทำให้นับได้ว่าการทำประมง IUU เป็นผู้ผลิตสินค้าประมงที่มากเป็นอันดับสองของโลก ประชาคมยุโรปเป็นผู้นำเข้าสินค้าประมงมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ของโลกด้วย โดยในปี 2550 ประชาคมยุโรปนำเข้าสินค้าประมงเกือบ 16,000 ล้านดอลลาร์ จะเห็นได้ว่าประชาคมยุโรปเป็นตลาดที่ดึงดูดต่อผู้ทำประมงแบบ IUU เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีการควบคุมการผลิตบนพื้นฐานของระบบตรวจสอบย้อนกลับ ดังนั้นผลผลิตที่ได้จากการทำประมง IUU จึงสามารถเข้าสู่ตลาดแบบถูกต้องได้อย่างง่ายดาย

สหภาพยุโรปจึงมุ่งเน้นที่จะลดปริมาณการลักลอบจับสัตว์น้ำผิดกฎหมายในน่านน้ำต่าง ๆ โดยมีเป้าประสงค์เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ สหภาพยุโรปยังเห็นว่าการนำเข้าสู่สัตว์น้ำจากการทำประมง IUU เป็นการค้าที่ไม่เป็นธรรม และควรระงับการค้าจากแหล่งดังกล่าว สหภาพยุโรปโดยคณะกรรมาธิการยุโรปจึงได้ออกระเบียบ เกี่ยวกับการป้องกันและกำจัดการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Council Regulation Establishing a Community System to prevent, deter and eliminate illegal, unreported and unregulated (IUU) Fishing) ฉบับที่ 1005/2008 ลงวันที่ 29 กันยายน 2551 เพื่อต่อต้านการทำประมงผิดกฎหมาย โดยประสงค์

ใช้บังคับกับประเทศสมาชิกในประชาคมยุโรปและประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก กำหนดจะบังคับใช้ระเบียบฉบับใหม่ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 เป็นต้นไป ระเบียบสหภาพยุโรปดังกล่าวมีผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าประมงของไทยไปยังสหภาพยุโรป โดยประเทศผู้ส่งออกสินค้าประมงไปประชาคมยุโรปต้องทำการรับรองสินค้าและผลิตภัณฑ์ประมงดังกล่าวว่าไม่ได้มาจากการทำประมง IUU และแนบเอกสารการรับรองการจับสัตว์น้ำ (Catch Certificate) ประกอบการส่งออกไปประชาคมยุโรปด้วย โดยสหภาพยุโรปได้กำหนดให้ประเทศหรือรัฐเจ้าของธงแต่งตั้งหน่วยงาน Competent Authority เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบรับรองสินค้าและผลิตภัณฑ์ประมงว่าไม่ได้มาจากการทำประมง IUU

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามระเบียบสหภาพยุโรป

กรมประมง รับผิดชอบในเรื่องการอนุญาตจับสัตว์น้ำ การบังคับใช้กฎหมายเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากร การติดตามควบคุมการทำประมงของเรือประมงไทย ออกใบรับรองการจับสัตว์น้ำ ออกใบรับรองมาตรฐานสินค้า

กรมขนส่งทางน้ำและพาณิชย์นาวี รับผิดชอบการจอดและถอนทะเบียนเรือประมงไทย

กรมศุลกากร รับผิดชอบการส่งออกสินค้าประมง

กรมขนส่งทางน้ำและพาณิชย์นาวี รับผิดชอบการจอดและถอนทะเบียนเรือประมงไทย

สมาคมการประมงน่านน้ำไทย สมาคมการประมงแห่งประเทศไทย รับผิดชอบดูแลเรือประมงไทยให้เป็นไปตามกฎระเบียบ การประมงที่วางไว้ ทั้งกฎระเบียบของไทยและของต่างประเทศ

กรมการค้าต่างประเทศ รับผิดชอบการรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin)

สมาคมอาหารแช่เยือกแข็งไทย สมาคมอาหารสำเร็จรูป รับผิดชอบในการประสานงานระหว่างภาครัฐและผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ

การดำเนินงานของกรมประมง

หลังจากสหภาพยุโรปได้ประกาศระเบียบฉบับนี้ออกมา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมประมงในฐานะผู้เกี่ยวข้องโดยตรงได้ดำเนินการต่าง ๆ ร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเตรียมการรองรับกฎระเบียบดังกล่าวมากระยะหนึ่งแล้ว เพื่อให้สามารถทำการรับรองสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ว่าไม่ได้มาจากการทำการประมง IUU ให้ทันตามกำหนดระยะเวลาที่เหลืออยู่

กรมประมงได้กำหนดแผนปฏิบัติงานของกรมประมงเพื่อรองรับกฎระเบียบสหภาพยุโรปฯ โดยกำหนดช่วงระยะดำเนินการตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2551 ถึงเดือนธันวาคม 2552 โดยกำหนดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ช่วงระยะเวลาในการปฏิบัติและหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม รายละเอียดตามแผนปฏิบัติงานของกรมประมง ดังนี้

ทำการประชาสัมพันธ์ระเบียบฉบับนี้ โดยการจัดสัมมนา “กฎระเบียบของสหภาพ ยุโรปเกี่ยวกับ IUU Fishing” เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2551 โดยเชิญเจ้าหน้าที่ด้าน กิจการทะเลและประมงจาก

คณะกรรมการยุโรป (European Commission :EC) มาบรรยายชี้แจงกฎระเบียบใหม่ให้แก่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องประมาณ 300 คน รับทราบพร้อมตอบข้อซักถาม

จัดประชุมเพื่อหาแนวทางการดำเนินงานและท่าทีประเทศไทยเพื่อรองรับระเบียบสหภาพยุโรปดังกล่าวร่วมกับเจ้าหน้าที่สหภาพยุโรป หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนหลักที่เกี่ยวข้อง เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2551

กรมประมงดำเนินการร่วมกับที่ปรึกษาของสหภาพยุโรปทำการศึกษาผลที่จะเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎระเบียบดังกล่าวต่อประเทศไทย โดยได้รวบรวมข้อมูลในด้านระบบบริหารจัดการการทำประมงของไทยในปัจจุบัน และวิเคราะห์ผลกระทบในทางบวกและทางลบของกฎระเบียบใหม่ดังกล่าว เมื่อเดือนธันวาคม 2551 โดยที่ปรึกษาได้นำผลการศึกษาลงให้สหภาพยุโรปพิจารณา เพื่อดูความเป็นไปได้ในการบังคับใช้ระเบียบนี้ ซึ่งผลสรุปการศึกษาได้รับทราบในเบื้องต้นว่าประเทศไทยมีความเป็นไปได้ที่จะสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบสหภาพยุโรปได้อย่างแน่นอน

กรมประมงได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเพื่อรองรับกฎระเบียบสหภาพยุโรป

ในการต่อต้านการทำประมง IUU เพื่อศึกษาและวางแผนการดำเนินงานเพื่อรับมือกับระเบียบสหภาพยุโรปพร้อมกำหนดแนวทางการดำเนินการให้มีระบบ การตรวจสอบและรับรองสินค้าประมงที่ได้จากการจับ นอกจากนี้ภายใต้ คณะกรรมการชุดนี้กรมประมงได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการศึกษาการดำเนินการเพื่อรองรับกฎระเบียบสหภาพยุโรปในการต่อต้านการทำประมง IUU จำนวน 3 คณะ ได้แก่

- 1) คณะอนุกรรมการศึกษากรณีเรือประมงไทยทำการประมงในน่านน้ำไทย
- 2) คณะอนุกรรมการศึกษากรณีเรือประมงไทยทำการประมงนอกน่านน้ำไทย
- 3) คณะอนุกรรมการศึกษากรณีการนำเข้าวัตถุดิบสัตว์น้ำจากต่างประเทศโดยเรือประมงต่างชาติ

เรือขนส่งสัตว์น้ำ หรือการขนส่งโดยวิธีขึ้นผ่านด่านขนส่งสินค้าสัตว์น้ำต่าง ๆ ที่ไทยนำเข้าวัตถุดิบมาผลิตและส่งออก

ในขณะนี้คณะอนุกรรมการฯ ทั้งสามคณะประกอบด้วยผู้แทนจากภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ 1) ศึกษาขั้นตอนการเคลื่อนย้ายสินค้าประมงตลอดสายการผลิต จนถึงการส่งออกไปสหภาพยุโรป 2) ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎระเบียบสหภาพยุโรป 3) เสนอแนวทางหรือมาตรการการนำไปสู่ระบบตรวจสอบรับรองสินค้าประมงที่ได้จากการจับ (Catch Certification) และการตรวจสอบย้อนกลับขณะนี้คณะอนุกรรมการทั้งสามคณะอยู่ระหว่างดำเนินการตามหน้าที่รับผิดชอบ

กรมประมงได้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (กนศ.) เพื่อขอความเห็นชอบในการกำหนดให้กรมประมงเป็นหน่วยงาน Competent Authority ในการรับรองสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการทำประมงที่ไม่ใช่ IUU Fishing ส่งไปยังประชาคมยุโรป ซึ่งที่ประชุม กนศ. ครั้งที่ 1/2552 เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2552 ซึ่งที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้กรมประมงเป็น Competent Authority ในการรับรองสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการทำประมงที่ไม่ใช่ IUU Fishing ส่งไปยังประชาคมยุโรป พร้อมทั้งมอบหมายให้กรมประมง เจริญกับทาง EU เพื่อขอยืดเวลาในการปฏิบัติให้ทันก่อน EU จะออก Guideline มาบังคับใช้ในเดือนกรกฎาคม 2552 ต่อมากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ยื่นเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบให้กรมประมงเป็นหน่วยงาน Competent Authority ในการรับรองสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการทำประมงที่ไม่ใช่ IUU Fishing ส่งไปยังประชาคมยุโรป ซึ่งเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2552 คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ และกรมประมงได้แจ้งหน่วยงาน Competent Authority ไปยังสหภาพยุโรป อย่างเป็นทางการเรียบร้อยแล้ว

คณะเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยนำโดยอธิบดีกรมประมงได้เจรจาทวิภาคีกับเจ้าหน้าที่สหภาพยุโรปเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2552 ณ กรุงบรัสเซลส์ เพื่อขอความชัดเจนของกฎระเบียบสหภาพยุโรป ความยุ่งยากในการดำเนินการตามระเบียบและระบบการออกใบรับรองการจับสัตว์น้ำ พร้อมทั้งขอทราบความเป็นไปได้ในการขอยืดเวลาในการปฏิบัติตามกฎระเบียบฯ หรือให้มีความยืดหยุ่น (Flexibility) ในการปฏิบัติตามระเบียบ ซึ่งสหภาพยุโรปได้แจ้งว่าระเบียบดังกล่าวถือเป็นกฎหมายที่ต้องปฏิบัติตาม และบังคับใช้ทั่วโลก หากจะมีการเปลี่ยนแปลงใดๆ จะต้องนำเรื่องเข้าสู่สภาของประชาคมยุโรป จะต้องได้รับการเห็นพ้องจากทุกประเทศสมาชิก ดังนั้นการขอยืดระยะเวลาและการขอความยืดหยุ่น ในการปฏิบัติตามระเบียบฯ สหภาพยุโรปไม่สามารถดำเนินการได้

กรมประมงไทยไทยจึงได้เสนอร่าง Common Position on EC Regulation on IUU Fishing : Catch Certification Scheme ให้ที่ประชุมคณะทำงานประมงอาเซียนครั้งที่ 17 ซึ่งจัดขึ้นที่เมืองฮอยอัน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม พิจารณาเพื่อจัดทำเป็น ASEAN Common Position เสนอต่อสหภาพยุโรป โดยที่ประชุมฯ ได้พิจารณาเห็นร่วมกันว่าประเทศสมาชิกอาเซียนควรเสนอให้คณะกรรมการยุโรปพิจารณาถึงข้อจำกัดในศักยภาพของประเทศสมาชิกอาเซียนในการจัดให้มีระบบการออกใบรับรองการจับสัตว์น้ำ (Catch Certification Scheme) และเพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามกฎระเบียบสหภาพยุโรปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ประเทศสมาชิกอาเซียนเห็นพ้องในข้อเสนอของประเทศไทยที่จะให้มีการออกใบรับรองการจับสัตว์น้ำในลักษณะเป็นระยะ (a phased-approach) โดยแบ่งออกเป็นดังนี้

ระยะแรก รัฐเจ้าของธงจะออกใบรับรองการจับสัตว์น้ำให้แก่เรือประมงขนาดใหญ่ซึ่งทำการประมงในเขตทะเลหลวงก่อน

ระยะต่อไป รัฐเจ้าของธงจะออกใบรับรองการจับสัตว์น้ำเพิ่มเติมให้แก่เรือประมงที่ทำการประมงในน่านน้ำภายในและเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

จากข้อเสนอดังกล่าวรัฐเจ้าของธงสามารถมีระยะเวลาเพียงพอในการจัดทำระบบการออกใบรับ
รองการจับสัตว์น้ำแก่เรือประมงของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เอกสาร ASEAN Common
Position และเพื่อความรวดเร็วในการดำเนินการในเรื่องนี้ ที่ประชุมได้พิจารณาให้
Dr. Nguyen Viet Manh, รองอธิบดีกรมความร่วมมือกับต่างประเทศของเวียดนาม
ซึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมฯ นำเสนอ ASEAN Common Position ดังกล่าวในนามของ
คณะทำงานประมงอาเซียนต่อปลัด กระทรวงเกษตรและพัฒนาชนบท สาธารณรัฐสังค
มนิยมเวียดนามซึ่งดำรงตำแหน่งประธาน SOM - 30th AMAF เพื่อแจ้งเวียน SOM-AMAF
ของประเทศสมาชิกต่างๆ พิจารณาสันนิษฐาน หลังจากนั้นประธาน SOM-AMAF (สาธารณรัฐ

สังคมนิยมเวียดนาม) จะได้มีหนังสือเสนอ ASEAN Common Position ดังกล่าวต่อ Directorate General of Maritime and Fisheries สหภาพยุโรปโดยตรงต่อไป
กรมประมงได้จัดประชุมชี้แจงกฎระเบียบ IUU ของ EU ให้แก่ผู้ประกอบการทุกส่วนและหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องในจังหวัดชายทะเลของไทยรวม 23 จังหวัด รวมผู้เข้า
ร่วมประชุมจำนวน 1,500 คน โดยจัดรวมเป็นกลุ่มจังหวัดรวม 5 กลุ่ม/ภาค ได้แก่ จัดที่จังหวัดสมุทรสาคร สงขลา กระบี่ สุราษฎร์ธานี
และระยอง ซึ่งมีจังหวัดใกล้เคียงเข้าร่วมสัมมนาด้วยระหว่างวันที่ 21 พฤษภาคม – 29 มิถุนายน 2552

กรมประมงได้จัดดำเนินการเพื่อวางแผนทางในการดำเนินการเกี่ยวกับใบรับรองการจับสัตว์น้ำใน 2 ระบบ คือ
การออกใบรับรองการจับสัตว์น้ำที่จับโดยเรือประมงไทย (ทั้งที่ทำการประมงใน
น่านน้ำไทยและทำการประมงในน่านน้ำต่างประเทศแต่ชักรังไทย) โดยวางระบบการตรวจสอบย้อนกลับสินค้าประมงเพื่อยืนยันว่าสัตว์น้ำที่เรือประมงไทยจับและจะส่ง
ออกไปยังประชาคมยุโรปไม่ได้มาจากการทำประมง IUU โดยดำเนินการดังนี้

- ในเรื่องการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย (Illegal) นั้น เรือประมงไทยทุกลำต้องมีกระดาษทะเบียนเรือ และต้องได้รับอนุญาตการทำประมง (อาชญาบัตร) กรมประมงจึงจะประสานกับกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีในการดำเนินการจดทะเบียนเรือประมงไทยทุกลำ ซึ่งเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่วันที่ 23 มิถุนายน 2552 แล้ว ในส่วนของอาชญาบัตรกรมประมงได้ดำเนินการมาโดยตลอดแล้วให้เรือประมงไทยดำเนินการขออาชญาบัตรให้ถูกต้อง
- ในเรื่องที่ไม่ควบคุมการทำประมง (Unregulated) นั้น กรมประมงมีกฎหมายในการควบคุมการทำประมง ตาม พรบ. และกฎกระทรวง รวมจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 50 ฉบับ ซึ่งเป็นการควบคุมมิให้มีการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย
- ในเรื่องที่ไม่รายงานการทำประมง (unreported) นั้น กรมประมงได้วางแนวทางในการใช้สมุดปูมบันทึกการทำประมง (Fishing Log-book) เพื่อบันทึกการทำประมงของเรือประมงไทย เพื่อตรวจสอบพื้นที่ทำการประมง ชนิดและสัตว์น้ำที่จับได้ เพื่อการตรวจสอบย้อนกลับของสินค้าประมง
- นอกจากนี้กรมประมงจะกำหนดให้ใช้ใบกำกับการซื้อขาย เพื่อเป็นเอกสารประกอบการเดินทางของสัตว์น้ำจากเรือประมงไปยังโรงงาน เพื่อโรงงานจะได้นำไปประกอบการขอใบรับรองการจับสัตว์น้ำ

สำหรับวัตถุดิบสัตว์น้ำที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ ประเทศไทยต้องมีการตรวจสอบใบรับรองการจับสัตว์น้ำที่แนบมากับสินค้านำเข้า ซึ่งวัตถุดิบ สัตว์น้ำที่นำเข้าไทยและแปรรูปเพื่อส่งออกไปยังประชาคมยุโรปที่สำคัญได้แก่สินค้าหูกาน่า ซึ่งไทยนำเข้าจากต่างประเทศกว่า 50 ประเทศ ซึ่งประเทศหลักที่ไทยนำเข้ามี ประมาณ 10 ประเทศ ได้แก่

- กลุ่มประเทศที่น่าจะมีความพร้อมในการออกใบรับรองฯ คือ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย อินโดนีเซีย และเกาหลีใต้
- กลุ่มประเทศที่น่าเป็นห่วงในเรื่องของความพร้อมในการออกใบรับรองคือ ไต้หวัน วานาตู ไมโครนีเซีย มาเลเซีย และปาปัวนิวกินี

ในขั้นต้นเมื่อต้นเดือนกรกฎาคม 2552 กรมประมงได้หารือร่วมกับผู้บริหารและสมาชิกของสมาคมอาหารสำเร็จรูป ร่วมกับตัวแทนบริษัท trader ที่นำเข้า หูกาน่าหลักให้แก่ผู้ประกอบการแปรรูปปลาหูกาน่าของไทย 3 บริษัท คือ

- บริษัท FCF จากไต้หวัน นำเข้าประมาณปีละ 350,000 ตัน
- บริษัท ITOCHU จากญี่ปุ่น นำเข้าประมาณปีละ 200,000 ตัน
- บริษัท Tri Marine จากสหรัฐอเมริกา นำเข้าประมาณปีละ 100,000 ตัน

เพื่อหารือถึงแนวทางประสานความร่วมมือระหว่างกรมประมง สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูปและกลุ่ม Trader ทั้งสาม ถึงการเตรียมความพร้อมของประเทศผู้ส่งออก ปลาหูกาน่ามายังประเทศไทยในการออกใบรับรองการจับสัตว์น้ำ โดยเห็นควรต้องเร่งประสานกับ Competent Authority ของกลุ่มประเทศที่น่าเป็นห่วงดังกล่าวข้างต้น ซึ่งกรมประมงได้ประสานและวางแผนที่จะเดินทางไปเจรจาหรือร่วมกับหน่วยงาน Competent Authority ของทั้ง 5 ประเทศดังกล่าว เพื่อให้มีความมั่นใจว่าไทยจะสามารถได้รับใบรับรองการจับสัตว์น้ำจากประเทศดังกล่าวให้ทันกำหนดการบังคับใช้กฎระเบียบสหภาพยุโรป ซึ่งคาดว่าจะการเจรจาจะดำเนินการได้ในระหว่างเดือน

7.2.1 ติดตามความคืบหน้า/ผลการเสนอ ASEAN Common Position จาก SOM-AMAF (สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม) ในนามของอาเซียน โดยขอให้สหภาพ

กิจกรรมที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการ

ติดตามความคืบหน้า/ผลการเสนอ ASEAN Common Position จาก SOM-AMAF (สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม) ในนามของอาเซียน โดยขอให้สหภาพยุโรปพิจารณาให้มีการออกใบรับรองการจับสัตว์น้ำออกเป็น 2 ระยะ (Phase approach)

การจัดทำคู่มือปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการเรือประมง แพปลา โรงงานแปรรูป ฯลฯ

การดำเนินการเพื่อเตรียมการออกใบรับรองการจับสัตว์น้ำ กรณีวัตถุดิบจากเรือประมงไทย และกรณีการนำเข้าวัตถุดิบสัตว์น้ำจากต่างประเทศ

การยกวางประกาศกรมประมงเพื่อรองรับการปฏิบัติของผู้ประกอบการภายใต้กฎระเบียบ IUU ของ EU

กิจกรรมที่จะดำเนินการในช่วงระยะต่อไป

การจัดประชุมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของกรมประมง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมในการออกใบรับรองการจับสัตว์น้ำ

การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการผู้ประกอบการเพื่ออธิบายหลักเกณฑ์แนวทางการปฏิบัติในการออกใบรับรองการจับสัตว์น้ำ และใบรับรองการจับสัตว์น้ำเป็นกลุ่ม โดยมีผู้ประกอบการเข้าร่วมประชุม ได้แก่ โรงงานแปรรูปที่ส่งสินค้าไปยังประชาคมยุโรป แพลลา เรือประมงในน่านน้ำไทย และเรือประมงนอกน่านน้ำ

การขึ้นทะเบียนแพลลาที่จัดส่งวัตถุดิบให้โรงงานที่ผลิตเพื่อส่งออกไป EU

การขึ้นทะเบียนเรือประมงที่จับปลาส่งโรงงานที่ผลิตเพื่อส่งออกไป EU

การฝึกอบรม/ฝึกปฏิบัติแก่ผู้ประกอบการเฉพาะรายกลุ่มเพิ่มเติม กรณีได้รับการร้องขอ

